

Emnekode : SV 133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 2 av 12

seg selv som syke, selv om de kanskje ikke er det, så blir de det i sine konsekvenser. Mye av dette går på det psykiske aspektet som har blitt mer og mer fremtredende i moderne tid, for eksempel har antall sykemeldte og psykisk syke økt mye de senere årene. W.I Thomas og den selvoppfyllende profetien hører hovedsakelig til i et interaksjonistisk perspektiv, men kan brukes til å drøfte flere dilemma - andre perspektiver også.

B) Spillteori er en retning innenfor individualismen, hvor det å handle rasjonelt og etter egen nyttemaksimering står sentralt. Spillteori handler om at en handler rasjonelt, med tanke på at du får mest mulig for minst mulig, men i tillegg er det en annen aktør (kan du bytter med) med egne interesser som du må ta med i betraktning. Ett type bytteforhold kalles "fangerens dilemma" og går hovedsakelig ut på at en mangler informasjon om hva den andre kommer til å gjøre. Et eksempel er hvis du f.eks har kapitalist A og kapitalist B som begge produserer øl og mineralvann. Så er det en annen leverandør som har begynt å selge en helt ny type øl (eller en annen helt ny leskedrikk). Dette får både kapitalist A og B til å vurdere. Kapitalist A vet at hvis bare han selv velger å

Emnekode : SV 133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22-11-2012
Ark nr. : 3 av 12

å investere, så kommer han til å tjene på det. Invisterer begge to vil det daværende utfallet bli dårligere enn det nåværende. Men likevel vil kapitalist A investere fordi han vet at hvis kapitalist B investerer vil han selv tape på det. Her er det tydelig mangel på kommunikasjon, informasjon og tillit til hverandre. Et annet eksempel kan være et nabolag med mye gjennomstrømming av mennesker. Forskere viser til at i slike nabolag er det ofte lav integrasjon og få som deltar i organisasjoner, foreninger m.fl. i lokalsamfunnet. Motsetningen til fangenes dilemma er solidaritetsspillet. I dette spillet har tillit mye å si. Et eksempel der er et nabolag med liten gjennomstrømming av mennesker, hvor det er høy integrasjon og folk deltar mer på lokalt nivå. Det blir en slags primærgruppe hvor en føler en sterk "vi" følelse. Det er også en spillteori som kalles for "allmenningens tragedie" som går ut på at ting du gjør som for eksempel å kjøre ~~til~~ mye bil, kan ~~etterhvert~~ gå utover andre men også deg selv til slutt. Drivhuseffekten er et godt eksempel. En tenker ofte ikke så mye på forurensning eller forurensning, men til kan det bli "allmenningens" problem, altså at det går ut over andre.

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 4 av 12

D) Robert Merton er kjent for sin teori om manifeste og latente funksjoner. Teorien hører til under funksjonalismen, men med denne teorien ønsket Merton å modernisere funksjonalistisk tankegang. Med manifeste funksjoner mente Merton de tilskattede eller iaktatte funksjonene med en handling, mens de latente funksjonene forklarte han som uttalte, og som ofte ikke trengte å være bevisste. Et eksempel på å forstå kan være det eksempelet Willy Martinussen skriver om. Eksempelet handler om et folk som lever på en øy ute i stillehavet. Hver gang før de drar ut for å fiske danser de en regndans rundt et bål. Dette mener Merton er den manifeste funksjonen, men her er det også en latent funksjon. De at folket danser rundt dette bålet fører også til at de får et bra samhold og høy integrasjon i befolkningen. I tillegg mener andre forskere at denne dansen også fører til en redusert angstfølelse når det kommer til været de kommer til å møte når de skal ut å fiske. Disse funksjonene er kanskje ubevisste og blir kaldt for latente funksjoner. Et annet eksempel kan være utdanningsinstitusjonen vi har i Norge. ~~Her kan en si at~~ Hvis du for eksempel spør en elev om hvorfor han går på skole vil sannsynligvis de fleste svare at de går på skole for å få seg en utdanning og deretter en jobb, dette vil jeg si er den manifeste funksjonen. I tillegg til disse

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 5 av 12

manifeste funksjonene skal også utdanningssektoren være en sosialiseringsektor for befolkningen som har som mål å underbygge samfunnets normer og regler og fremme den såkaldte samfunnsmaalen. Dette er en mer latent funksjon som kanskje ikke alle tenker så grundig igjennom. Mye av grunnen til at en ønsker en slik latent funksjon inn i utdanningssektoren er for å hindre avvik i befolkningen og for at folk lettere skal "knekke" kodene for hvordan en skal være/oppløre seg i samfunnet. Noen mener også at en latent funksjon er at utdanningssamfunnet reproducerer ulikhetene i et samfunn, dette er kanskje noe ikke mange tenker over? Pierre Bourdieu kalte det for symbolsk vold hvis folk fra lavere lag mente at utannings-systemet var rettferdig.

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22-11-2012
Ark nr. : 6 av 12

2) "Drøft hvordan kriminalitet kan forklares ved hjelp av sosiologiske perspektiver."

I denne oppgaven skal drøfte hvordan kriminalitet kan forklares ved hjelp av fire sosiologiske perspektiver. Jeg kommer til å komme inn på hvordan interaksjonismen forklarer kriminalitet ved hjelp av stempelingsteori og ved hjelp av menneskelig samhandling. Individualismen vil jeg snakke om hvordan kriminalitet er et resultat av egne valg. I kontekstualismen hvordan miljø og utdanning kan føre til kriminalitet. Her kommer jeg inn på forskere som Pierre Bourdieu og Baudon. Tilslutt vil jeg snakke om hvordan funksjonalismen ser på kriminaliteten som noe nødvendig, og hvordan straffen på kriminelle handlinger rammer skjev. Her kommer jeg inn på kjente forskere som E. Durkheim og Nils Christi.

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 7 av 12

Ut ifra et interaksjonistisk perspektiv er det viktig å fokusere på sosiologi nedentfra, altså relasjonen mellom mennesker og hvordan de samhandler. Ved et interaksjonistisk perspektiv kan vi drøfte kriminalitet blandt annet til at noen mennesker ikke klarer å "knekke" eller forstå de kulturelle og sosiale kodene som finnes i samfunnet. Igjennom sosialiseringen skal mennesker lære seg forskjellige normer og regler fra dagen du blir født. G.H Mead har en kjent teori om hvordan sosialiseringen artet seg. I Dine første leveår tar du på deg rollen til det Mead kaller for den "signifikante andre". Dette er den personen som står deg nærmest som ofte i denne perioden er mor eller far. Etterhvert lærer du å ta inn over deg flere roller, f.eks i barnehagen eller på skolen, dette kaller Mead for den generaliserte andre. Etterhvert skal en klare å ta på seg flere slike generaliserte andre som blandt annet samfunnets normer og regler. Likevell er det ikke alle som klarer å ta inn over seg slike generaliserte andre, eller med andre ord innrette seg etter samfunnet. Innvandrere er et godt eksempel på dette. De kommer inn til Norge med sine egne normer og verdier som gjaldt i deres hjemland, altså med en helt egen kultur (som jeg skal komme tilbake til senere.) På toppen av at de må lære seg norske normer, verdier

Emnekode : SV 133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 7 av 12

7a) W. I. Thomas har forsket på det som kalles for selvsoppfyllende profeti. Han er kjent for sitt teorem som lyder: "Hvis du definerer en situasjon som virkelig, blir den virkelig i sine konsekvenser." Det er flere eksempler en kan bruke for å forstå den selvsoppfyllende profetien. Økonomiske kriser kan være et eksempel hvis en for eksempel ser tilbake til børs "cracket" i 1929. Folket på den tiden hadde misstanke og en retsel for at bankene skulle gå konkurs. Det som skjedde var at store deler av befolkningen løp derfor rett til bankene for å ta ut pengene sine. Resultatet ble at bankene gikk konkurs, og at mange mistet sparepengene sine. Dette er et tydelig eksempel på at en definerer en situasjon som virkelig, og dermed blir den virkelig i sine konsekvenser. Et annet eksempel som hører til i det postmoderne samfunnet er redselen for å bli syk. Teknologien har i de senere årene utviklet seg sterkt, og ved hjelp av dette og annen forskning har vi fått utallige flere medisiner og diagnoser på sykdommer. Selv om dette på mange måter er bra, er det mange som blir veldig redd for å bli syke, nettopp fordi en vet mer enn tidligere. Så på denne måten er det noen forskere som har funnet ut at hvis folk definerer

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 8 av 12

og regler for hvordan en må innrette seg i det norske samfunn har innvandererne også et eget språk, og må ~~lære seg~~ derfor lære seg norsk for å blandt annet kunne arbeide. Språk er makt, og hvis du ikke knekker de kodene blir du fort sett på som en avviker og en arbeidstaker velger sannsynligvis andre fremfor deg.

Nå er vi inne på noe som kalles for stemplingsteori, eller merkelappsteori. Dette var noe Howard Becker forsket på. Han mente normene og loene i samfunnet var blitt til av sosial konstruksjon, som igjen går ut på at normene er skapt av menneskene selv, og at de som har normakt på den måten skaper sosiale avvik. Stempling av mennesker skjer i samfunnet hele tiden. Dette gjør noe med mennesker, fordi hvis du blir stemplet som en avviker flere ganger, selv om du kanskje ikke vil det etterhvert begynne å tro på det selv, og kanskje utvikle deg til et avvik. For eksempel hvis familien din stempler deg og sier gang på gang at du er en pøbel og en som aldri klarer å gjøre noe riktig vil dette gjøre noe med deg, ofte på en negativ måte. På denne måten kan det dannes kriminelle, altså ved hjelp av stempling og at noen ikke klarer å innrette seg etter samfunnets normer og regler. Ut ifra et interaksjonistisk

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 9 av 12

perspektiv vil en sannsynligvis lettere kunne forklare hvorfor så mange flere fra utenlandsk opprinnelse sitter i norske fengsler.

Med et individualistisk syn vil en ofte forstå kriminalitet som et resultat av egne rasjonelle handlinger. Mange vil sannsynligvis hevde at det ikke er særlig rasjonelt og for eksempel stjele, men for noen kan det virke meget rasjonelt. I Norge idag er vinningskriminaliteten utrolig høy, og er den vanligste formen for kriminalitet idag. I Norge har vi en høy levestandard, og ved hjelp av den teknologiske utviklingen er det mange ting vi ønsker oss som for eksempel: Iphone, TV, datamaskin, m.fl. De som ikke har så god råd til å kjøpe slike ting vil kanskje se det som rasjonelt å stjele. På denne måten kan en på et individualistisk perspektiv forklare kriminalitet, altså at det er et resultat av egne valg.

I et kontekstualistisk perspektiv vil en i større grad forklare kriminalitet ut ifra hvilket miljø du kommer fra. Utdanning har blitt utrolig viktig i Norge, og spiller stadig en større rolle i menneskers liv. Pierre Bourdieu mente at alle mennesker var utstyrt med det han kalte: økonomisk, sosial og kulturell kapital som til sammen utgjorde din habitus. Økonomisk kapital går ~~uten~~ ut

Emnekode : SU-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22.11.2012
Ark nr. : 10 av 12

på hvilke økonomiske midler du har eller har tilgang til. Sosial kapital går ut på hvilket sosialt nettverk du har, altså hvilke folk du omgås med. Kulturell kapital handler mye om hvor du kommer fra, og hvilke normer, verdier, kunnskaper, og ikke minst hvilken smak som er gjeldene i din kultur/miljø. Den kulturelle kapitalen har også mye å si når det utdanningen din.

Pierre Bourdieu mente at den kulturen som var regjerende i utdanningssektoren var den kulturen som var regjerende i høye sosiale lag. På denne måten er det flere mennesker som kommer fra de lavere sosiale lagene enten dropper ut av skolen, eller velger lavere utdanning.

~~Kulturteorien underbygger nettopp dette, til Bourdieu~~ Kulturteorien til Bourdieu underbygger nettopp dette. På denne måten kan en si at utdanningssamfunnet reproducerer sosiale forskjeller. Statistikk viser at mange av dem som dropper ut av skolen oftere blir kriminelle enn andre. Mange føler kanskje at de ikke passer inn i skolesystemet og finner eventuelle andre steder ~~og~~ oppholde seg eller omgås med, for eksempel: Kriminelle gjenger. Andre ~~for~~ som dropper ut eller som har lav eller ingen utdanning vil sannsynligvis få en lavt betalt jobb, og vil kanskje ty til kriminalitet lettere

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22-11-2012
Ark nr. : 11 av 12

enn andre.

I et funksjonalistisk perspektiv vil en forstå kriminalitet som noe mer positivt. Den funksjonalistiske tankegangen er hovedsakelig veldig konsensusrettet. E. Durkheim er en kjent funksjonalist som mente at kriminalitet var noe som var nødvendig for samfunnet. Han mente at når noen utførte kriminelle handlinger så førte dette til at majoriteten i samfunnet holdt sterkere sammen.

I Funksjonalismen legger de vekt på at du skal belønnes etter ytelse og at de ~~som~~ høyeste stillingene i arbeidslivet skal belønnes mest. I dette perspektivet legges det også vekt på at ~~et~~ utdannings-samfunnet er rettferdig, og at alle har like muligheter. På denne måten rettferdiggjør funksjonalismen ulikhetene i samfunnet, hvor blant annet utdannings-samfunnet skaper tapere som har høyere risiko for å bli kriminelle enn andre.

Nils christi er en forsker som har utarbeidet en skisse om at straffen for kriminelle handlinger rammer skjevt. Det er mye lettere å begå kriminalitet i høyere lag, og ikke bli straffet for det enn det er hvis du ~~består~~ kommer fra lavere lag. Grunnen til dette er at de to forskjellige sosiale lagene ofte begår forskjellige kriminaliteter. De nedre sosiale lagene er ofte høyt representert

Emnekode : SV-133
Kandidatnr. : 8502
Dato : 22-11-12
Ark nr. : 12 av 12

i vinningskriminalitet og vold, mens de i Øvre sosiale klassene oftere driver med økonomisk kriminalitet som for eksempel det "å jobbe svart". Det er mye vanskeligere å oppdage slik kriminalitet enn det er å oppdage vinningskriminalitet eller vold. Mye av dette er grunnet i at det blir satt inn flere politistyrker når det kommer til den lavere klassens kriminalitet.

Nå har jeg drøftet hvordan kriminalitet forklares ved hjelp av fire sosiologiske perspektiver. Den første var interaksjonismen som forstår kriminalitet ut ifra menneskelig samhandling og stemping. Den andre var individualismen som forstår kriminalitet som et resultat av egne rasjonelle valg. Den tredje var kontekstualismen som forstår kriminalitet som et resultat av kultur og miljø, og det fjerde perspektivet var funksjonalismen som ser på kriminalitet som noe nødvendig for samfunnet. De forskjellige perspektivene har veldig ulikt syn når det kommer til hvordan de forklarer kriminalitet. Jeg synes selv dette er bra, fordi da får en frem flere sider av en sak, og det tror jeg er til felleskapets beste.